

Turvapaikanhakijoiden sosiaali- ja terveyspalvelut

Viveca Arrhenius
STM:n valmiuseminaari
Haikon kartano 26.5.2016

Hallituksen hyväksymät linjaukset

- Maahanmuuttopoliittiset toimenpiteet 11.9.2015
- Turvapaikkapoliittinen toimenpideohjelma 8.12.2015
- Kotouttamista koskeva toimintasuunnitelma 3.5.2016
- Valtion kotouttamisohjelma 2016-2019 (valmisteilla)
- Myös kansainvälisillä areenoilla maahanmuutto on noussut vahvasti esille esim. EU:ssa, WHO:ssa ja Pohjoismaisessa yhteistyössä

Maahanmuuton koordinaatio ja seuranta

- Maahanmuuton ministerityöryhmä ja sen sihteeristö
- Kansliapäällikkökokous ja sen maahanmuuttoryhmä
- Valmiuspäällikkökokous
- STM:n johtoryhmä seuraa tilannetta kerran kuukaudessa
- Laitokset ja viranomaiset; THL, Aluehallintovirastot, Migri

Turvapaikanhakijoiden vastaanottovaihe / kansainvälistä suojelua hakevien palvelut

- Vastaanottovaiheen palvelut kuuluvat lähtökohtaisesti sisäministeriön hallinnonalalle, keskeisenä toimijana sen alainen maahanmuuttovirasto.
- Turvapaikanhakijoiden palvelut järjestetään vastaanotto-palveluina, joihin kuuluvat majoitus, vastaanotto- tai käyttöraha, välttämättömät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut, tulkki- ja käännöspalvelut sekä työ- ja opintotoiminta.

Infokirje kunnille 21.9.2015 (TEM, SM, Kuntaliitto)

Laki kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta 746/2011)

Turvapaikanhakijoiden vastaanottovaihe / sosiaalipalvelut

- Hakijoilla on oikeus saada sosiaalihuollon ammattihenkilön välttämättömiksi katsomia sosiaalipalveluja.
- Vastaanottokeskuksissa työskentelevien sosiaalihuollon ammattihenkilöiden työhön kuuluu neuvontaa, ohjeistusta, sosiaalisten ongelmien selvittämistä ja muita hakijoiden turvallisuutta ja suoriutumista ylläpitäviä ja edistäviä tukitoimia.

Turvapaikanhakijoiden vastaanottovaihe / terveyspalvelut (1)

- Terveydenhuoltopalveluita säätelee vastaanottolaki 26 § ja terveydenhuoltolaki 50 § sekä erikoissairaanhoidolaki 3 § 2 mom (kiireellinen sairaanhoito sekä terveydenhuollon ammattihenkilön välttämättömiksi arvioimat muut terveyspalvelut).
- Turvapaikanhakijoiden perusterveydenhuollon järjestää se vastaanottokeskus, jonka asiakkaaksi henkilö on rekisteröity.
- Myös kuntien terveyskeskukset hoitavat turvapaikanhakijoita kiireellisissä ja välttämättömissä tapauksissa.
- Vastaanottokeskuksissa on terveydenhoitajat. Muut palvelut ostetaan pääosin kilpailutetuilta palvelujen tuottajilta.

Turvapaikanhakijoiden vastaanottovaihe / terveyspalvelut (2)

- Aikuinen turvapaikanhakija saa kiireellisen ja välttämättömän hoidon.
- Alaikäiset turvapaikanhakijat ovat oikeutettuja samoihin terveyspalveluihin kuin kuntalaiset. Alle 7-vuotiaat käyvät lasten neuvolassa, kouluikäiset saavat kouluterveydenhuollon palvelut ja kaikille lapsille annetaan rokotukset.
- Myös haavoittuvassa asemassa oleville turvapaikanhakijoille (vanhukset, raskaana olevat, vammaiset, pitkäaikaissairaat, traumatisoituneet ja kidutuksen uhrin) järjestetään heidän tarvitsemansa terveyspalvelut.

STM:n kuntainfo 1/2016

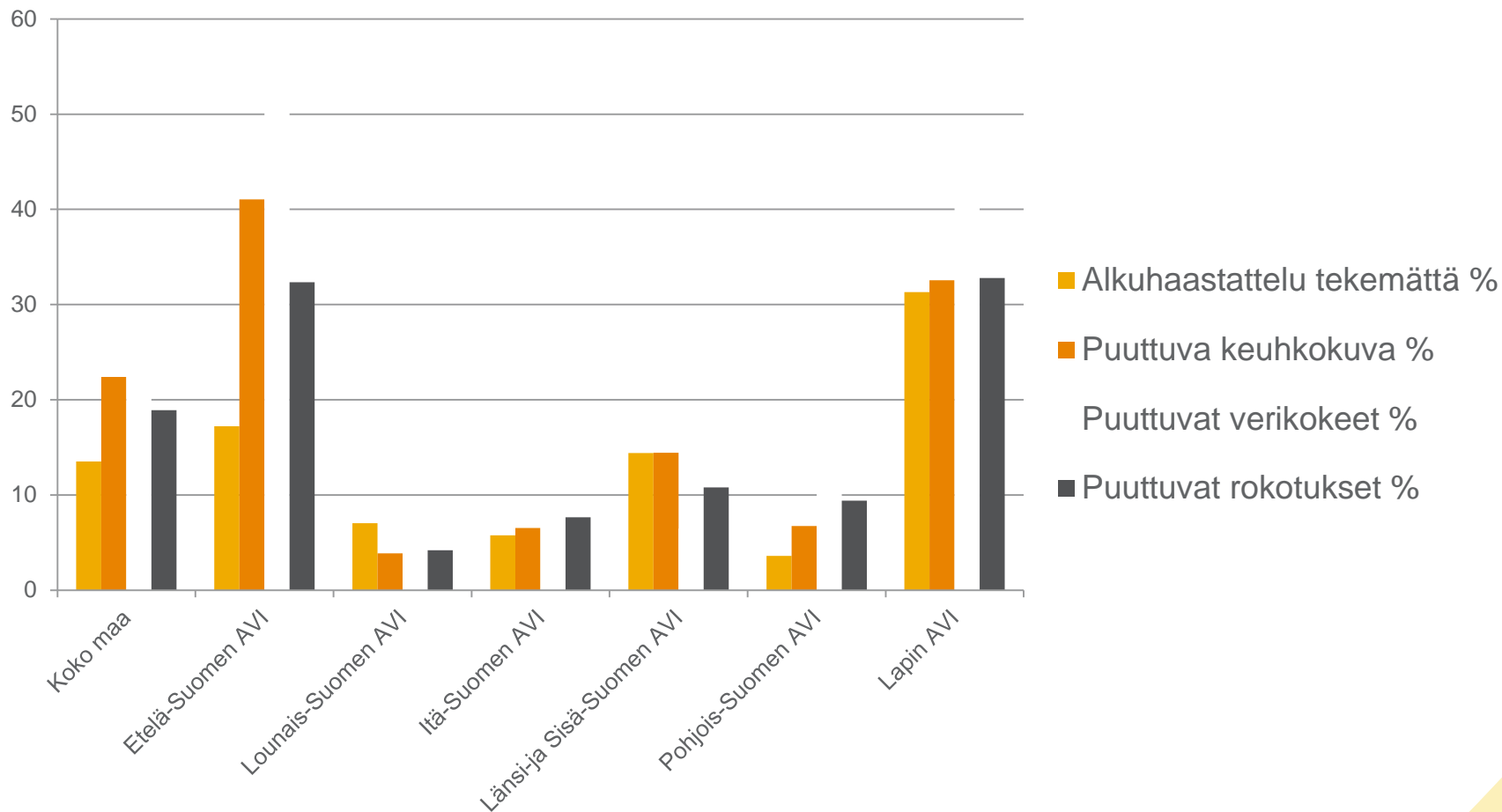

Turvapaikanhakijoiden vastaanottovaihe / terveyspalvelut (3)

- Turvapaikanhakijoille tehdään vastaanottokeskuksessa terveystarkastus ja tartuntatautien seulonta. Tartuntatautien seulonnat ja rokotukset tehdään STM:n (2009:21) ja THL:n ohjeiden (www.thl.fi/infektiotaudit) pohjalta ja ne muodostavat merkittävän osan terveydenhuollosta.
- Julkinen terveydenhuolto tuottaa kiireellistä ensiapuluonteista palvelua, synnytyksiä, yms. jotka laskutetaan vastaanottokeskukselta.

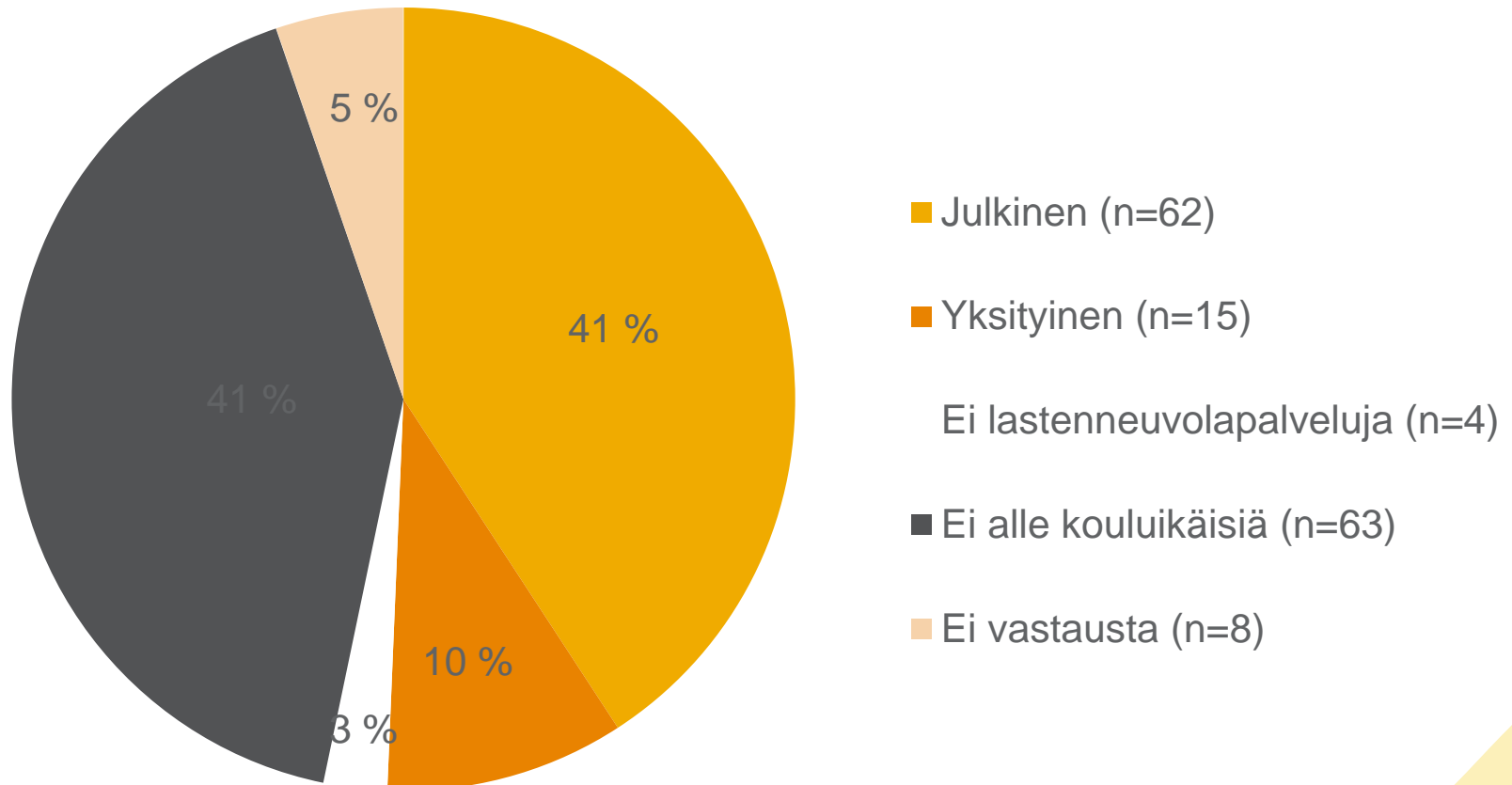

Seulontojen toteutuminen alueellisesti

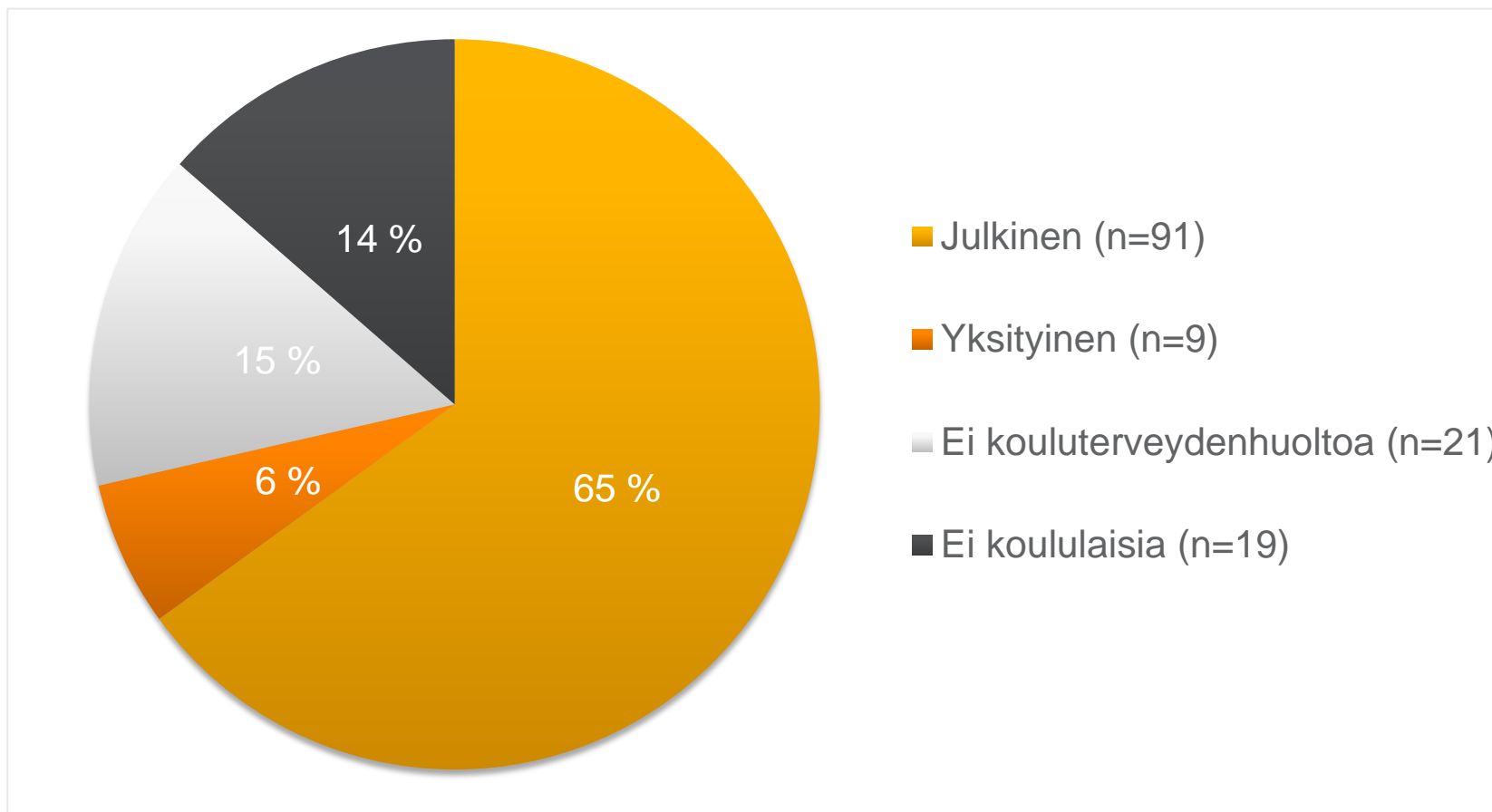
Lähde: THL/Migri VOK-kysely 3/2016. Prosentuaalinen osuus kaikista turvapaikanhakijoista VOK-hoitajan arvioimana.

Lastenneuvolapalvelujen toteutuminen

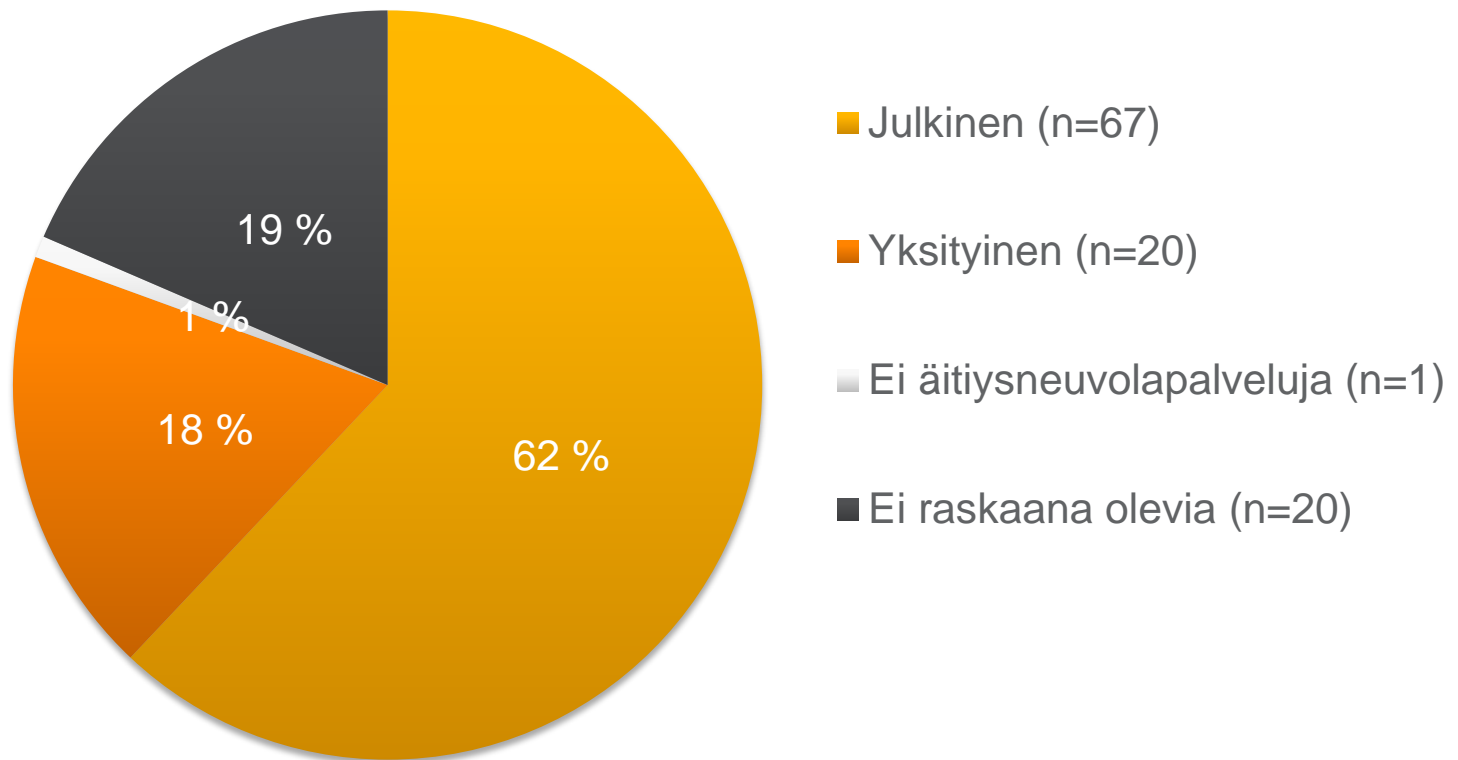
Lähde: THL/Migri VOK-kysely 3/2016. Prosentuaalinen osuus kaikista kyselyyn vastanneista vastaanottokeskuksista: kysymykseen jätti vastaamatta 8 vastaanottokeskusta

Kouluterveydenhuollon toteutuminen

Lähde: THL/Migri VOK-kysely 3/2016. Prosentuaalinen osuus kyselyyn vastanneista vastaanottokeskuksista: kysymykseen jätti vastaamatta 12 vastaanottokeskusta

Äitiysneuvolapalvelujen toteutuminen

Lähde: THL/Migri VOK-kysely 3/2016. Prosentuaalinen osuus kyselyyn vastanneista vastaanottokeskuksista: kysymykseen jätti vastaamatta 14 vastaanottokeskusta

Sosiaali- ja terveysministeriön tilannearvio (1)

- Terveystarkastukset ja seulonnat on vastaanottokeskuksissa saatu pääosin tehtyä kahdessa viikossa, vaikkakin alueelliset erot ovat suuria.
- Yksityinen ja julkinen terveystalvvelujärjestelmä on pystynyt tuottamaan turvapaikanhakijoiden tarvitsemat kiireelliset ja välttämättömät sosiaali- ja terveystalvvelut. Huolestuttavia puutteita Etelä-Suomessa ja Lapissa.
- Tartuntatautilanne on pysynyt hallinnassa

Sosiaali- ja terveysministeriön tilannearvio (2)

- Tarkemman ohjeistuksen tarve on noussut esille ja on työn alla (esim. lastensuojelu, neuvolapalvelut, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, mielenterveys, toimeentulotuki)
- Yhteistyö eri viranomaisten ja tahojen kanssa on kehittynyt hyvään suuntaan (eri ministeriöt, STM, Migri, THL, Kuntaliitto, Avit)

Lisätietoa

- <http://stm.fi/turvapaikanhaijoidenpalvelut>
- <https://www.thl.fi/fi/web/maahanmuuttajat-ja-monikulttuurisuus/vaestoryhmat/pakolaiset-ja-turvapaikanhakijat>

Kiitos! Tack!

